

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. BEGEDŐS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Montenegro lefegyverezése befejezés előtt

Hadvezetőségünk közzétette a kapituláció feltételeit — Albániában csapataink folytatják előrenyomulásukat — Az orosz fronton tovább szünetelnek a harcok — A németek újabb sikerei az északnyugat-franciaországi harctéren

Debrecen, január 27.

Vezérkarunk mai jelentéséből arról értesülünk, hogy a montenegroi hadsereg lefegyverezése befejezéshez közeledik. Ugyancsak a mai napon tette közzé hadvezetőségünk a kapituláció feltételeit, amelyek mindenképpen összhangban vannak a hadi helyzettel: teljes mértékben érvényesítik a győző jogait, másrészt a meghódított ország népének sajátosságaival is számot vetnek, ami főleg a közigazgatás szabályozásából tűnik ki.

Harci eseményt a Balkánról a mai hivatalos jelentések nem közölnek. Magántudósítások azonban hirül adják, hogy csapataink Albániában folytatják előnyomulásukat, hogy újabb halálos csapást mérjenek az olaszok Adria-politikájára. Az olasz kormány még mindig nem döntötte el, hogy megvédje-e ama pozícióit, a melyekbe loppal fészkelte be magát még abban az időben, amikor barátságot színelte irántunk. San Giovanni di Medua kiürítése, amelyet olasz forrás közöl s az albán törzsek lázadása az olaszok ellen, amiről semleges forrás ad hírt, valószínűnek mutatják azt a föltevést, hogy az olaszok nem várják be csapatainknak a tengerparthoz való megérkezését.

Az orosz és az olasz harctéren nyugalom volt. Csak a nyugati harctéren volt élénkség, ahol a németek Neuville vidékén értek el számottevő részlet-sikert.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

A balkáni harctér Höfer jelentése

Budapest, január 27. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Montenegro összes részeiben, épp úgy, mint Skutariban, teljes csend uralkodik.

A montenegroi csapatok legnagyobb része le van már fegyverezve. A lakosság teljesen előzőkeny magatartást tanusít.

HÖFER altábornagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, január 27. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:

Semmi újság.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A kapituláció feltételei

Bécs, január 27. (Magyar Távirati Iroda.) A császári és királyi hadvezetőség közzéteszi a montenegroi hadsereg fegyverletételének január 25-én aláírt feltételeit.

A feltételek egyik pontjában a montenegroi kormány kötelezi magát az összes hadiszereket, fegyvereket és várakat átadására.

Csapataink a békekötésig folytatják a hadműveleteket és ebben a montenegroi kormány támogatja őket.

Hadifoglyaink szabadon bocsájtattak, míg a montenegroi hadifoglyok csak a békekötés után nyerik vissza szabadságukat, kivéve azokat, akik meghódítottak.

A közigazgatás a montenegroi hatóságok kezén marad.

A montenegroi kormány jelenlegi tartózkodási helye: Podgorica; a székhely esetleges változása bejelentendő.

A megállapodásokat Cetinjében január hó 25-én a mi részünkről Weber altábornagy és Schuppick vezérkari őrnagy, a montenegroi kormány meghatalmazottai gyanánt pedig Bezir tábornok és Lompar őrnagy írták alá.

Előnyomulásunk Albániában

San Giovanni di Medua kiürítése

Lugano, január 27. (Az Est.) Az Idea Nazionale jelentése szerint az olaszok január hó 23-án megkezdtek San Giovanni di Medua városnak és kikötőjének kiürítését. A szerb hadsereg maradványai fejvesztett menekülésben Durazzo felé igyekeznek, mert híre jött, hogy az osztrák-magyar csapatok gyors menetelésben San Giovanni di Meduához közelítettek.

Szófia, január 27. (Magyar Távirati Iroda.)

Az entente-hatalmak ama kísérletei, hogy az

Albániába menekült szerb sereg roncsait összeszedjék és harcképes állapotba helyezték, sirlamas kudarcot vallott. Mindössze 15,000 embert szedtek össze, a többi csoport csak kiéhezett, fegyvertelen hordákat alkot.

Essad pasa rejtélyes haditerve

Genf, január 27. Nikita király Lyonban értesült arról, hogy Mirko herceg Vukotics és Martinovics tábornokokkal Skutari és a Tarabos hegy 48 órai védelme után municióhiány és a legénység kimerülése miatt a Drin folyón át visszavonult.

A lyoni lapoknak olasz forrásból eredő táviratai nyitva hagyják azt a kérdést, hogy Essad pasa defenzív előkészületeket tesz-e Tirandban a minden órában várt ellenséges hadoszlopok előnyomulására, vagy minden erejét, beleértve azokat a szerb-montenegroi csapatmaradványokat is, amelyek elképzelhetetlenül nyomortudós állapotban menekültek Skutariból hozzá, Durazzo védelmére szánta-e?

Az olaszok albán expedíciójának válsága

Az összes albánok fellázadtak

Lugano, január 27. (Magyar Távirati Iroda.) Az összes albán törzsek fellázadtak az olaszok ellen. Egész Albániában mind jobban terjed az olaszok elleni gyűlölet, amely napról napra fenyegetőbb magatartást ölt.

Lugano, január 27. (Magyar Távirati Iroda.) A Corriere della Sera jelenti Rómából: A tegnapi minisztertanács az albániai helyzettel foglalkozott. Végleges megállapodás nem történt. Hir szerint a végleges döntés előtt megvárják Briand francia miniszterelnököt.

A Stampa jó forrásra hivatkozva jelenti, hogy Olaszország védeni fogja albániai pozícióját.

Pompadour márkiné villájában

Genf, január 27. (Magyar Távirati Iroda.) Párisból jelenti, hogy Nikita király és családja Pompadour márkiné vernayi villájában lakik.

URANIA

Étel — Színház — Várak
Január 28—29—30.

BORBÉLY LILLY

DEÉSY ALFRÉD

Debrecen közönsége kedvenceinek szívesen feltevével színe körül a legjobb, legkacagtatóbb magyar moziiskucs

Táncos Marci

kalandos vig történet 3 színpadi és 3 filmetelvonásban, énekkel és táncokkal.

Írta: Adorján László.
Zenéjét szerezte B. Kempf.
Rendezte: Deéry A.

Ezt megelőzi

AZ ÖRJÖNGŐ ROLAND

filmvígjáték 3 részben.

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor pontos helyszínen.

Nem felfüggesztéses bejelentés.
Jegyelőreveléssel reggel 9 órától.

APOLLO

Ma, pénteken

Előadások 5, 7 és 9 órakor pontos helyszínről.

Bródy Sándor

regényes színműve után

LYON LÉA

filmjáték 4 fejezetben.

Filmre alkalmazták és rendezték: Pásztor Miklós és Korda Sándor.

Zenéjét szerezte: Bokor István.

Főszereplők:

Fenyvesi Emil

Rátkai Márton

Jékó Amália

Fodor Oszkár

Virányi Sándor

K. Demjén Mari.

Kitűnő Kísérő műsor.

Az entente és Görögország

Berlin, január 27. A *Lokalanzeiger* jelenti Rotterdamból: Athénből táviratozzák: A *Neon Asty* egy entente-diplomatával folytatott beszélgetést közöl, melynek során a diplomata kiemelte, hogy az entente-hatalmak egyrésze még mindig kész kártalanítani Görögországot, ha együttműködik az entente-tal. A diplomata továbbá azt mondta, hogy az entente nem azt gondolta, hogy a német buvárhajókat a görög partokon olajjal látják el, hanem hogy a buvárhajók ott menedéket keresnek a rossz időjárás elől. A görög partok és szigetek egyrészt azért szállták meg, hogy támaszpontokul szolgáljanak a hadihajóknak, ha a buvárhajók üldözését és megsemmisítését kapják feladatul.

Az olasz háború

Budapest, január 27. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A harci tevékenység tegnap általában csökkent.

Oslaviánál tüzérségi tüziünk hatása alatt még 50 olasz szökött át hozzánk.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Az olasz néphangulat a kormány ellen

Bécs, január 27. A *Pol. Korr.* a következőket jelenti az állítólag küszöbön álló olasz kabinet-változásról:

Abból a mély elégedetlenségből, melyet az Ausztria-Magyarország elleni hadjárat szerencsétlen lefolyása és annak kísérő jelenségei az olasz népben keltettek, mint ennek természetes következménye, a Salandra-kabinet ellen általános elkedvetlenedés fejlődött ki az egész országban. A katasztrofális vereség hatása alatt, mely Ausztria-Magyarország montenegroi diadalával az olasz Adria-politikát érte, a gyalázódások folytán, melyekkel Olaszországot e fordulat miatt szövetségeseinek közvéleménye illette és az egyre fokozódó gazdasági inség következtében ez az érzés annyira fokozódott, hogy a kormány helyzete roppant kellemetlenül alakul. E mozgalom igen komoly jellege dacára, amely különben alkalmas volna a kabinet létének teljes aláadására, az elfogulatlan szemlélő előtt a mostani hadi helyzetnek, valamint Olaszország belső viszonyainak mérlegelése mellett mégis kétségesnek tűnik föl, hogy a néphangulat elég erős lesz-e, hogy a Salandra kabinet bukását előidéző válságra vezessen.

Az orosz háború Höfer jelentése

Budapest, január 27. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Nincs különösebb esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, január 27. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

A Linsingen tábornok hadseregcsoportjához tartozó két kis német és osztrák-magyar osztagok sikeres vállalkozásaitól eltérően, nincs különös jelenteni való.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A belga-francia harotér

Berlin, január 27. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Kapcsolatban a diinakban levő állásainknak az ellenséges szárazföldi tüzérség által történt lövetésével, az ellenség monitorai Westende vidékét eredménytelenül árasztották el tüzelésükkel.

A Wimpy-Neuville ut mindkét oldalán csapataink előzetes robbantás után a franciák állását 500—600 méter kiterjedésben megrohanták, elfogtak 1 tisztet és 250 főnyi legénységet és 1 gépfegyvert és 3 aknavetőt zsákmányoltak. Az ellenség eredménytelen ellentámadásai után itt és a legutóbbi napokban elfoglalt többi árkokban élénk kézigránátharc fejlődött.

Lens városa erős ellenséges tűz alatt állott.

Az Argonneokban időnkint heves tüzérségi harcok.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

House ezredes missziója

Az Unió európai követének vizsgálata

Berlin, január 27. House ezredes utazásáról a *Lokalanzeiger* a következőket írja a *New-yorker Handelszeitung* nyomán:

House ezredesnek az a feladata, hogy az Egyesült Államoknak a hadviselő országokkal való viszonyát személyes megbeszélés útján olyképen javítsa meg, amint azt a hivatalos állásban levő követeknek nincs módjukban.

House ezredes továbbá azt a nehéz feladatot is vállalta, hogy megszüntesse a londoni, berlini és bécsi követek közt fennálló ellentéteket. Különösen Paget londoni követ vonta magára tulbuzgóságával kollégái nehezítését. — Paget annyira ment, hogy kollégáinak tanácsokat adott hivataluk vezetésére, sőt diplomáciai levelezésüket rendszeres cenzura alá vonta. A londoni követnek Gerard berlini és Penfield bécsi követtel támadt viszályát Housenak kell elintéznie. Azt mondják, hogy ő lesz Amerika legnagyobb diplomatája, ha ez sikerül neki, a nélkül, hogy a három követ közül egyiket is megharagítsa.

House feladata továbbá, hogy Berlinben megállapítsa a kormány és a nép hangulatát Amerika iránt. Amerikában ugyanis híre jár, hogy a németek Wilson adminisztrációja ellen vannak ugyan, de az amerikaiak iránt nem viseltetnek ellentétes érzéssel. Az ezredes továbbá meg kell hogy magyarázza a német kormánynak, hogy mért vélik Washingtonban tovább is fenntartandónak a Berlinnel való dróttalan összeköttetés cenzuráját. Az ezredes értésükre fogja adni a követeknek, hogy tartózkodniuk kell minden rokonszenv nyilvánítástól. Az Unió egyetlen követe, akivel Washingtonban teljesen meg vannak elégedve, Morgenthau konstantinápolyi követ.

Lloyd George Németországról

Hága, január 27. Lloyd George a legtekintélyesebb londoni lapok képviselőivel folytatott beszélgetés során azt mondta, hogy nem akar a „hurrd-hazafiak” közé tartozni, akik mindent föltétlenül leszólnak, ami német, majd néhány olyan markáns mondatot mondott teljes elismeréssel Németország nagysága iránt, ahogy még egy angol miniszter sem beszélt a háború kitörése óta. Többek közt ezeket mondta:

— Az iparos, kereskedő és intellektuel Németország csodálatos módon értett hozzá, hogy a következő három tulajdonságot egybeolvassza: a kulturának maradandó szolgálatokat tett, rendszereinek alaposságával meghódította

a világot, áldásos befolyását terjesztette és a szociális bajok legrosszabb forrásától, a pazarlástól, megszüntette az emberiséget. Németországnak, a községi és az állami szolgálatnak szervezettsége nekem is mintaképül szolgált.

A nem katonai Németországnak ezt a dicséretét azután Lloyd George a katonai Németországgal, mint kulturátlannal, állította szembe.

A kereskedelmi- és iparkamara közgyűlése

A debreceni kereskedelmi- és iparkamara Szent-Királyi Tivadar elnöklete alatt ma délután rendes közgyűlést tartott a helyi és kerületbeli tagok élénk részvételével.

Szent-Királyi Tivadar elnök megnyitó beszédében hálás köszönettel emlékezett meg a kamarai érdekeltségnek a harmadik hadiközponttal szemben tanúsított magatartásáról, örömmel említve fel: az a személyes közrehatás, melyet a kereskedelmi és ipari körökkel való érintkezésben ő lelkiismeretesen kifejtett törekedett, mintegy 3 millió korona jegyzést eredményezett.

A napirend előtt Szávay Gyula titkár javaslatára a közgyűlés a vidéki kamarák pozsonyi országos gyűléséről megemlékezve, üdvözlétével és köszönetével felkereste a pozsonyi kamarát.

Örömet fejezte ki a közgyűlés a Pénzügyi Központ ügyének törvényhozási megoldása felett, kérvén a pénzügyminisztertől ez intézmény meginduló tevékenységébe a kamaráknak, mint törvényes, pártatlan fórumoknak véleményező bekapcsolását. A rendezkedő szociális törvényalkotások elsősorban üdvözölte a munkásközvetítés új törvényét, mely pártatlan közhatósági kezékbe tette le a fontos ügy intézését. E fontos kérdésekben történt előzetes munkának egyes fázisairól megemlékezve, rámutatott a titkár a magasabbrendű, immár országos jellegű és súlyú tevékenységre, mely Szent-Királyi elnöknek az országos kamarai együttes munkában a kamarai vezetők közbizalmából mind nagyobb mérvben kijut, a mi nem debreceni tisztségeinek és pozíciójának, hanem egyéni kvalitásainak, közgazdasági kérdésekben való tájékozottságának s felfogásai helyességének, egyenességének és férfias határozottságának kifolyása. A közgyűlés ez alkalomból őszinte és meleg ovációval üdvözölte a kamara elnökét.

Elismeréssel és köszönettel vette tudomásul a közgyűlés a debreceni második hentes-ipartársulat azon határozatát, hogy feloszlása alkalmával 1500 korona vagyonát, Debreczeni Lajos javaslatára, alapítványként a kamarára hagyta.

Balkáni térhódításunk biztosítását a szoros katonai uralom alatt álló területen csak határozott rendeltetésű állami intézménytől várja s ezért kéri a kamara Belgrádban állami magyar kereskedelmi kirendeltség vagy magyar kereskedelmi és iparkamara megtelepítését.

A téli időszakra tíz népfoglalkoztató és rokkantakat tanító munkaműhelyt rendezett be kerületében a kamara, ezekben rokkantak és háborus hozzátartozók, asszonyok, gyermekek nyernek 500-nál többen foglalkozást és keresetet.

Nagy örömmel vette tudomásul a kamara a Kamarai Központ megalakulását, biztosította ez intézményt teljes anyagi ér erkölcsi támogatásáról s belépett annak első alapító tagjává.

A földgáz kérdésben vállalta a kolozsvári kamarával megosztva a kérdések az ipari fejlődés és városellátás szempontjából való kidolgozását. E munkához munkatársul hívta meg Debreczeni Jenőt, a városi villamos és gázművek nagytudományú és tapasztaltságu igazgatóját, akit ez alkalommal a kamara levelező tagjává is megválasztott.

Az elnökség javaslatára a közgyűlés Radó Rezső dr. segédtitkárnak a helyettes-titkári címet és jeleget adományozta, megbízván őt Szávay titkár időnkint szükségessé váló rendszeres helyettesítésével.

Ujabb felterjesztést intéz a kamara a debreceni gyorsvonat beállítására érdekében.

A debreceni kamara kerületében megszerzett *tíz szabóipari szövetkezetnél* a katonai ruhák konfekcionálási munkálatai megkezdődtek. A miniszteri megrendelés *két millió korona* értékű szövetanyagának átvétele a kamara ellenőrzése alatt Budapesten szombaton veszi kezdetét. Ebből circa 60,000 drb. katonaruha készül. Ezenkívül a *debreceni, szatmári, szolnoki, nyíregyházi* szövetkezetek már megelőzőleg az anyaggyűjtő állomás parancsnokságától kaptak megbízásokat. Első ciklusa a szállításoknak már véget ért, a második most kezdődik. A megmunkálásra kiadott *összes anyagok e négy szövetkezetnél circa három és fél millió korona* értékű anyagot képviselnek, míg a kifizetésre került és kerülendő munkadíjak *fél millió koronát* közelítik meg az egész kerületre nézve.

A VIII. és IX. hadiszükségletnél a kamarai kerület érdekeltsége 2761 pár katonai lábbeli készítésére és nagyobb mennyiségű lófelszerelési cikkek szállítására kapott megbízást.

Egyéb folyó ügyek elintézése után a közgyűlés véget ért.

Városi közgyűlés előtt

— A jog- és pénzügyi bizottság ülése —

A város jog- és pénzügyi bizottsága Szabó Kálmán tb. főjegyző tanácsnok elnöklésével ma délután tartott ülésén folytatta a január hó 28-ára összehívott közgyűlés ügyeinek előkészítését.

(Mohamedán mecset Debrecenben)

A napirendnek első tárgya volt a tanácsnak az az előterjesztése, hogy a közgyűlés ajánljon föl ilyen telket a *Debrecenben létesítendő mecset céljára*. A debreceni főiskolát eddig is sok mohamedán vallású ifjú látogatta, a jövőben pedig alkalmasint még nagyobb számban fogják fölkeresni egyetemünket. Ennek a kulturális kapcsolatnak a megerősítését szolgálja a mecset céljaira szolgáló telek följelölése, amelyet csak akkor fognak kijelölni, amikor az építésre kerül a sor. A bizottság pártolja az előterjesztést.

(Uj függőkölcsön)

A város ajánlatokat kért a debreceni pénzügyintézetektől 600,000 koronás függőkölcsönre, a városi közkórház 160,000 korona tartozása, a gyámpénztártól kölcsönvett 300,000 korona és a P. Nagy Zoltán zeneiskolájának átvételével átvállalt 40,000 korona kölcsön visszafizetése céljából, továbbá 100,000 koronára a hortobágyi halastavak, illetve öntözőművek munkájának folytatására van szükség. A beérkezett ajánlatok olyan súlyos föltételeket szabtak, hogy a tanács nem tartotta azokat elfogadhatónak. Közben a közkórház részére szükséges 160,000 koronáról gondoskodás történt s így a polgármester 440,000 korona kölcsön folyósítására kért újabb ajánlatokat a helybeli bankoktól. Az Alföldi Takarékpénztár, a Debreceni Első Takarékpénztár, az Általános Forgalmi Bank, a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja és a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank adtak be a kölcsönre azonos szövegű ajánlatokat. Mindegyik bank hajlandó folyósítani a városnak 88,000 korona folyószámlahitelt 1916. december 31-ig, az Osztrák-Magyar Bank mindenkori kamatlábnál 1 és fél százalékkal drágább kamattal, amelyet a város naptári évnegyedenként utólagosan tartozik fizetni, továbbá 1 százalékos folyósítási jutalék és a kölcsön folyósításával járó minden egyéb költség is a várost terheli. Ha a város csak egyetlen esetben is elmulasztaná a föltételt teljesíteni, ez időtől számított 8 napon belül a teljes kölcsön esedékessé válik s a bankok a kiszabott kamatlábnál fél százalékkal magasabbat számíthatnak föl a várost terhére.

A bizottság javasolja a közgyűlésnek a kölcsön föl vételét.

(A Városfejlesztő R. T.)

A tanács bejelentését, hogy a Magyar Város- és Községfejlesztő Részvénytársaság Márk Endre polgármestert és Gruner Lipót gazdasági tanácsnokot az igazgatótanács tagjaivá választotta, Freund Jenő dr. prozociójára azonnal a föltétellel ajánlja a bizottság tudomásul

vételre a közgyűlésnek, hogy a bejelentetteknek az igazgatósági üléseken való részvételéből eredő költségek nem esnek a város terhére.

Fejér Ferenc dr. azt kérdezte, hogy látta-e már valami hasznát a város annak, hogy a társaság részvényesei közé lépett?

Kondor Kálmán főszámvevő azt a választ adta, hogy éppen tegnap érkezett a részvénytársaságtól 1 vagon cukor s kiüldött már sajtot és rizst és folyamatban van kőszén szállítása is.

(A tisztviselők háborus előlege)

A közgyűlés a városi tisztviselők és alkalmazottak részére fizetési előleg természetével bíró *beszerzési előleget* szavazott meg és pedig a nős tisztviselőknek 360, a nőtléneknek 200, a nős alkalmazottaknak 140, a nőtléneknek 90 koronát, amely 1917-től kezdve 20 részletben vonandó le havonta. A belügyminiszter jóváhagyta a beszerzési előleg megszavazását azaz, hogy az előleg már most levonandó a városi tisztviselők részére adott háborus államsegélyből. Ilyen értelmű prozocióval terjeszti a tanács a közgyűlés elé a miniszteri leiratot.

Freund Jenő dr. azt indítványozta ezzel szemben, hogy a beszerzési előleg ne vonassék le a háborus államsegélyből, hanem 1917. októberben kezdjék meg a levonását 20 hónapon át.

A bizottság Freund Jenő dr. indítványát ajánlja a közgyűlésnek elfogadásra.

HIREK

***

Csokonai halálának évfordulója

*

Holnap, január 28-án lesz Csokonai halálának évfordulója. Ma száztizenegy esztendeje szállt ki a törekeny és akkor már összetört testből a halhatatlan lélek, hogy azóta a költői dicsőség egéből ragyogjon le reánk.

Csokonai örök éltét, meg-megújuló ifjúságát mi sem bizonyítja inkább, mint az, hogy alig van nagy magyar költő, aki ajkára ne vette volna az ő magasztalását. A róla szóló verses megemlékezések közül ha nem is a legbecsebb, bizonyára a legmeghatóbb az a költemény, amelyet a magyar Parnasszus Nesztora, a 90-ik évét betöltött Léva y József irt legközelebb. Csokonai évfordulóján mivel sem áldozhatnánk a mi költőnk kedves emlékének, mintha közölkjünk Léva y Józsefnek ezt a mély érzésű, háborus vonatkozású, megindítóan szép versét.

CSOKONAI

Irtá Léva y József

Csokonai Vitéz Mihály!
Várom, hogy sirodból kiszállj,
Sirkövedet fölelemem,
Jöszte beszélgetni velem.

Emlegessük a rég multat,
Eloszlott már a borulat,
Kiöntötte haragját rád,
Gyászba vonta földi pályád.

Egy vándorbot és a muzsa
Kisért a gyötrelmes ntra.
Ketten együtt bolyongtatok,
A nyomor volt hü társatok.

Szived dalokra dődozád,
Fájt, hogy nem figyelt rá hazád,
Érzéd pedig, ki vagy, mi vagy:
Színleg törpe, de lelki nagy.

Egyszer az ég rád tekintett,
Meggzánt és magához intett,
Jer, jer, — ugymond — ne várj többé,
Nekünk dalolgass örökké.

Egi nektárt szörpölgetve,
Jut-e néha ott eszedbe
„Drága kincséd, galambocskád,
Csikóbőrös kulacsocskád?”

Angyalok körébe járva,
Emlékszel-e még Lillára?

Kit, míg a földön időztél,
Angyaloknál többre néztél.

Lásd, lásd! mit a farkas élet
Jéghidegen megvont tőled:
Sirodon mily fényesen ég
Az igazság, a dicsőség!

Mely most léte harcát vivja,
Nemzedet is néz e sirra,
Hatásodat áldva érzi
S nevedet szívében őrizi.

Ha a menny lakója lettél
S bennünket ott sem feledtél,
Kérv számunkra most kegyelmet,
Fegyverünknek győzedelmet.

— A földgáz-jelentést megszavazták. Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőházi ülésén folytatta és be is fejezte a *földgáz-jelentés* vitáját. *Sümegei Mór* és *Esterházy Móric* gróf beszéltek a szerződés ellen. *Teleszky János* pénzügyminiszter válasza után a jelentést *Sághy Gyula* javaslatával együtt *elfogadták*.

Serbán Miklós mentelmi jogát, gabona-szállítások körül elkövetett visszaélések miatt, felfüggesztették.

Ezután az interpellációkra tértek át. *Holló Lajos* interpellációjára *Teleszky János* pénzügyminiszter azt felelte, hogy a *valuta terén mutatkozó diszparitás miatt nem lát okot nyugtalanságra*. Ez a központi hatalmak elszigeteltségének természetes következménye. — *A háboru után az ártolyam-differencia javulására erős befolyással lesz a hadikárpótlás mindinkább erősödő reménye*.

A Ház tudomásul vette a választ. *Károlyi Mihály* gróf a *vasutasok sérelmei* ügyében előterjesztett interpellációjában kifogásolta, hogy a háborus nyugdíj-ido kérdésében december 15-én kiadott rendelet nem alkotmányos; nálunk nem lehet császári pátenssel, miniszteri ellenjegyzés nélkül kiadott rendelettel kormányozni.

Tisza István gróf miniszterelnök azt felelte, hogy a szóban forgó rendelet a *törvényes hadparancsok* kategóriájába tartozik, amelyek ellenjegyzés nélkül jelennek meg. — A hadiév kezdetét a törvény alapján a királyi elhatározás állapítja meg.

A Ház a választ tudomásul vette s ezzel az ülés véget ért.

— *Vilmos császár születésnapja*. Budapesti tudósítónk táviratozza: A képviselőházi mai határozata folytán *Vilmos* császár mai születésnapja alkalmából *Beöthy Pál* elnök üdvözlő táviratot intézett a német birodalmi gyűlés elnökségéhez.

Bécs, január 27. A király ma *Vilmos* császár születésnapja alkalmából diszebedet adott.

Budapest, január 27. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A főhadiszálláson *Frigyes* főherceg tábornagy, a hadsereg főparancsnoka, *Vilmos* császár születésnapja alkalmából diszebedet adott. A tábornagy felköszöntötte a német császárt és annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövő évben már békében fogják megünnepelni a császár születésnapját.

— *A református főgimnázium ifjúsága Diákfalváért*. Mint jelentettük, a református főgimnázium ifjúsága e hó 29-én, szombaton, ünnepélyt rendez Diákfalva javára. Serényen folynak már a próbák és ezek után itélve, nagyon szép sikere lesz az ünnepélynek, mely iránt mindenfelől nagy érdeklődés nyilvánul. A jegyek — melyeknek árát a közönség igénybevettségéhez képest olcsóra szabták — jórészen elkelték. Akik még óhajtanak jegyhez jutni, e nemes célú ünnepélyre, amit nem tudunk eléggé a közönség figyelmébe ajánlani, igyekezzenek *Csáthy Ferenc* könyvkereskedésében megváltani előre. Az ünnepély délután 5 órakor kezdődik az új főgimnázium tornacsarnokában.

— *A rézgalic szétosztása a törvényhatóságok útján*. Király József törvényhatósági bizottsági tag és társai önálló indítványt adtak be a holnap délután tartandó városi közgyűlés-

hez: intézzen felterjesztést a földmivelségi miniszterhez, hogy az ország szőlőtermelésének megvédelmezése érdekében biztosított rézgalic mennyiséget úgy mint a múlt esztendőben, az idén is a törvényhatóságok útján hozza forgalomba.

— **A Debreceni Első Takarékpénztár 70-ik üzetéve.** A Debreceni Első Takarékpénztár Szent-Királyi Tivadar elnökgazgató elnöklése mellett tegnap tartott plenáris ülésében foglalkozott az intézet 1915. évi mérlegének megállapításával. Az intézet 70-ik üzetévére összeállított zárószámadásokat Verzár Kálmán vezérigazgató ismertette. Bár a háboru nehéz körülményei természetesen megakadályozták a Debreceni Első Takarékpénztárt is abban, hogy a múlt év folyamán tevékenységét kellő mértékben kifejthesse, vagy pláne fokozhassa s bár a múlt évben lebonyolított második és harmadik hadikölcsönök jegyzéseinek úgy az állami érdekek támogatása, mint a betevők igényeinek kielégítése tekintetében a legmesszebb menő előzékenységgel járt el: az igazgatóság az 1915. évi haszoneredményből — megfelelő leírások s a tartalékok dotálása után — f. évi február hó 15-én délután 4 órára egybehívandó közgyűlésnek az előző évvel azonos 30 korona osztalék kifizetését fogja javasolni. Az igazgatóság megállapításait elnök — a zárószámadások részletes ismertetése kapcsán — az ugyancsak tegnapra összehívott választmányi tagokkal is közölte.

— **Szabad Iskola.** Ma tartotta Kiss Géza dr. egyetemi tanár, a jog- és államtudományi kar dékánja, második előadását a Szabad Iskolában „Jogrendünk a háboru után” címmel. A kitünő előadó és a téma érdekes volta nagyon szép, főképp jogászokból álló publikumot vonzott, azonban a népszerűen tartott előadás egész közönséget és a hölgyeket is mindvégig lebilincselte. Hiszen a magyar publikumot mindig intenzíven érdeklő közjogi kérdésekről volt szó. — Az előadás magvát Magyarországnak Ausztriához való viszonya képezte. Az előadó nagy vonásokban rajzolta a két állam egymáshoz való viszonyának a történetét a legrégebb időktől kezdve az 1867-iki kiegyezésig. A két állam közti viszonyt betetőzi az 1867-iki kiegyezés. A közös pénz-, kül- és hadügyről függetlenül intézményszerűen biztosították a két önálló ország teljes függetlenségét. Ez két elven alapszik, a paritás elvén, vagyis hogy a két állam minden tekintetben egyenlő és a dualizmuson, vagyis hogy nincs szó egy összállamról, hanem egy különálló Ausztriáról és Magyarországról. Az előadó bőven fejtegette az osztrák jogtudomány álláspontját, mely elfogadja a paritást, azonban tagadja a dualizmus elvét és álláspontját a pragmatika szankció és 1867-iki 12-ik törvényekkel szövege alapján igyekszik tudományos érvekkel támogatni. Az előadó kimutatja, hogy ezt jóhiszeműséggel sem a pragmatika szankció, sem az 1867. törvény szelleméből nem lehet kimagyarázni. Az osztrák jogtudósok magyarázata nem egyéb, mint szavakba való kapaszkodás. A nagyon érdekes formájában is mintaszerű előadást a közönség feszült figyelemmel hallgatta és hálás tapsal adózott érte.

Dr. V. S.

Holnap, pénteken, január 28-án László Béla felső kereskedelmi iskolai tanár, a Szabad Iskola titkára, tart előadást az angol-német versenyről, ami a világháboru tulajdonképpen előidézője volt. Az előadó szólni fog a gazdasági verseny szükséges voltáról, Németország gazdasági és politikai alakulásáról a statisztika adatai alapján és szembeállítja ezzel Anglia gazdasági fellődését. Részletezni fogja a németek térhódítását az európai kontinensen és kifejti ennek okait. Az érdekes előadás este 6 órakor kezdődik az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1/c. szám, II. emelet).

— „Lyon Lea” az Apollóban. Ma kerül bemutatásra az Apollóban Bródy Sándor világhírű színműve, a „Lyon Lea”. A nagyszabású filmjáték három napig marad az Apollo műsorán. A fővárosban aratott nagy siker révén a „Lyon Lea” kitünő hírnévként örvend s így bizonyosra vesszük, hogy nagyon kapósak lesznek a jegyek.

— **A debreceni piac.** Freund Jenő dr. törvényhatósági bizottság ma délutáni ülésén a napirend után szótvetette azokat a lehetetlen állapotokat, amelyek a debreceni piacon uralkodnak. Rámutatott arra, hogy a háboru óta a debreceni piac nem látja el élelmicikkkel a debreceni közönséget. Szárnyast már régebb idő óta nem lehet kapni a piacon, pedig tudvalevő, hogy sohasem volt a vidéken olyan bővelében a baromfi, mint éppen most. Csakhogy az eladók nem hozzák ki a piacra: behozzák ugyan a városba, de nem a piacon bocsátják áruba, hanem behajtanak egyes udvarokba és ott vásárolják meg a szárnyasokat azok, akik tudomást szereznek az ilyen vásárokról. A polgármester figyelmébe ajánlja ezt a türelmetlen helyzetet. Fejér Ferenc dr. az alacsony maximális áraknak tulajdonítja, hogy Debrecenben nem lehet libát venni, mert más városokban magasabb árak vannak és oda viszik inkább. Az elnök Szabó Kálmán tb. főjegyző tanácsnok kijelentette, hogy az elmondottakat a polgármester tudomására hozza.

— **Borbély Lili,** Debrecen kedvenc primadonnája, Hollay Camilla, a legszebb magyar színésznő, Deésy Alfréd, a kitünő színművész és filmrendező (a magyar Psylander), Polgár Ferenc, a dsiggkirály, lesznek a főszereplői a „Táncos Marci” című hat felvonásos moziszkécsnek, mely ma, pénteken kerül színpadra az Urániában és ez a négy művész személyesen is szerepel a színpadi felvonásokban: A szkecszet Adorján László írta és csak annyit árulhatunk el róla, hogy kitünő, ötletes, nem pikáns, de tele van kedves, bájos, idillikus, humoros jelenetekkel. Az Uránia igazgatósága kéri a közönséget, hogy jegyeiről idejekorán gondoskodják. Jegyelővétel reggel 9 órától az irodában. Telefon 12—51.

— **Balkán kereskedelmi és gazdasági tanfolyam.** A debreceni kereskedelmi- és iparkamara felhívja az érdekeltség figyelmét arra, hogy a m. kir. keleti kereskedelmi Akadémia Budapesten 1916. február hó elejétől április hó közepéig terjedő időre „Balkán kereskedelmi és gazdasági kurzust” fog rendezni török, bolgár és szerb nyelv kurzusokkal kapcsolatosan. E kurzus célja, hogy azon kereskedőket, hivatalnokokat és általában a kereskedői pályán működőket, akik a Balkánra utazni vagy azzal kereskedelmi összeköttetésbe lépni óhajtanak, megismertesse egyelőre Bulgária és Törökország gazdasági és kereskedelmi viszonyaival, nyelveivel, a gyakorlati szempontok állandó szem előtt tartásával. A kereskedelmi kurzusok hetenkint kétszerre vannak tervezve és pedig az esti órákra oly célból, hogy a nap folyamán más irányu elfoglaltsággal bíró érdekeltség azokon minél nagyobb számban vehessen részt. A kurzusok ingyenesek lesznek, csupán 20 korona beiratási díjat kell fizetni, a legszükségesebb és nélkülözhetetlen költségek legalább részbeni fedezésére. A nyelvtani kurzusok beiratás díja nyelvenként szintén 20 korona. Beiratások január hó közepétől kezdődőleg január hó végéig bezárólag a Keleti Akadémia igazgatóságánál (VIII., Eszterházy-utca 3.) eszközölhetők.

— **Jegyelővétel a „Lyon Lea”-hoz.** Az Apollo mai nagyszabású újdonságához, mely még szombaton és vasárnap lesz műsoron, jegyeket mindhárom napon délelőtt 11 órától árusít előre a pénztár. Az Apollo kéri törzsközönségét, hogy jegyeikről idejekorán gondoskodjanak.

Támogassuk a Hadsegélyző Hivatalt.

Szent Anna-utca 3 sz. alatt
Egy üzlethelyiség
tágas, világos műhellyel, ugyanott
Két szoba
butorozva, vagy anélkül kiadó.
Gázluszterek
diszesebbek és egyszerűbbek eladók.
Bővebb felvilágosítást Széchenyi-utca
1/b., I. emelet, irodában.

APRÓ HIRDETÉSEK

Pénztárnoknok,
vagy finomabb üzletbe
kiszolgálóknak ajánl-
kozik jó családból való
uri leány. Cim a kiadó-
hivatalban.

Egy
elegánsan butorozott
külön bejáratu szoba
kiadó. József kir. h.-u.
35. sz.

Eladó
ujföldön a Prack-féle
4 hold föld.
Ertekezhetni Debreczeni
Gazdák Bankjában,
Kossuth-u. 17.

Piac-utca 81.
két üzlethelyiség májusra
illetve augusztusra kiadó.
Ertekezhetni Geiger
Simonnál.

Tarhonya

tiszta buza lisztből
készült vizes tarho-
nyát mázsánként 100
K-ért szállítok. Czim
kiadóhivatalban.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kap-
ható Piac-utca 49. szám
alatt.

Zománc
című tábla megrendelhető
Hoffman és Kronovitz
cégnél Piac-u. 49.

Tizenkét éves
tanuló leányom részére
református uri családnál
teljes ellátást keresek
febr. 1-re. Ajánlatokat
„Ehátás” címen a kiadó-
hivatalba kérek.

Finom hímzéseket,
horgolást, fehérnemű
varrást és javítást elfo-
gad egy hadbavonult
családanya — olcsó árak
mellett. — Kéri a n. é.
közönség pártolását,
hogy családját a háboru
tartama alatt fenntart-
hassa. Késes-utca 37.
Nyiriné.

Sifon
hármastükrrel, toillette
hármastükrrel, egy
szalonitükrrel és többféle
szép butorok eladók
iskola-utca 8.

Kényelmes
berendezésű uri ház be-
tegség miatt olcsón eladó
Cim a kiadóban.

Gépszij
használt, 7-8 cm. széles,
megvételre kerestetik. Cim
a kiadóhivatalban.

Eladó
kettőezer kéve tengeri-
kőrő. Ertekezhetni
Debreceni Gazdák Bank-
jában Kossuth-u. 17.

Kapucédulák
bármilyen felirással kap-
hatók a kiadóban.

Lakbérleti szabályzat
kiadó cédlak bármilyen
felirással kaphatók a ki-
adóhivatalban.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Kérje mindenütt az elismert legjobb
TUNGSRAM-LÁMPÁT.
Gyártja: Az Egyesült Izzólámpa és
Villamosági r.-t. Újpest.
3000 alkalmazott.

Somossy László

DEBRECZEN, Klistemplom-bazár.
HAJDUVÁRMEGYE SZÁLLÍTÓJA.

MENYASZONYI KELENGYE
VÁSZON, CHIFFON,
ASZTALNEMŰ, PAPANOK
MATRACOK

!!Óriási raktára!!